

PEDAGOGISCH BELEID

Visie op
sociale ontwikkeling en veiligheid

Openbare school voor Daltononderwijs

Apollo 11
 Daar krijg je de ruimte

Inhoudsopgave

1. Sociaal-emotionele ontwikkeling

- 1.1 Dalton
- 1.2 Vreedzame School en democratisch burgerschap
- 1.3 Theaterlessen
- 1.4 Heterogeen werken
- 1.5 Seksuele vorming aansluitend bij thema's
- 1.6 Sociaal-emotioneel LVS (Zien!)

2. Sociale veiligheid

- 2.1 Werken met maatjes
- 2.2 Leerlingmediatoren
- 2.3 Veiligheidscoördinator
- 2.4 Pesten & aanpak
- 2.5 Digitaal pesten
- 2.6 Tegengif

3. Regels en afspraken

- 3.1 Voorbeeld gedrag
- 3.2 Toezicht buiten de school
- 3.3 TSO
- 3.3 Afspraken schooluitjes en kamp
- 3.4 Grensoverschrijdend gedrag en incidenten
- 3.5 Internetgebruik en Sociale media
- 3.6 Leerling- en ouder arena en Apolloraad (leerlingenraad)
- 3.7 Gescheiden ouders
- 3.8 Incidentregistratie
- 3.9 Klachtenregeling
- 3.10 Overige documenten
 - 3.10.1 RI&E
 - 3.10.2 Regeling disciplinaire maatregelen leerlingen
 - 3.10.3 Klokkeluidersregeling

4. Zicht op veiligheid

- 4.1 Vertrouwenspersoon
- 4.2 SPO Vragenlijsten leerlingen/ouders/personeel
- 4.3 Veiligheidsmonitor VS
- 4.4 Sociogram

5. Samenwerking met externe partijen

- 5.1 Zien in de Klas
- 5.2 Buurtteam
- 5.3 Jeugdgezondheidszorg
- 5.4 Leerplicht
- 5.5 Wijkagent

1. Sociaal-emotionele ontwikkeling

1.1 Dalton

De Apollo 11 is een Daltonschool. Dat betekent dat we werken volgens de pedagogische ankerpunten van het Daltononderwijs. Kenmerkend van het Daltononderwijs is dat het zich steeds aanpast aan de veranderende eisen en verwachtingen van de samenleving. De principes **vrijheid in gebondenheid, zelfstandigheid en samenwerking** hebben door de jaren heen andere accenten gekregen. **Evalueren en feedback geven** spelen een belangrijke rol. Deze vaardigheden hebben grote invloed op het competentiegevoel en leervermogen van de leerling. De leerlingen leren werken volgens deze principes. Ze krijgen vertrouwen van de leerkracht en er is een gevoel van wederzijds respect en gelijkwaardigheid. Dit draagt bij tot een positief en veilig pedagogisch klimaat.

1.2 Vreedzame School en Democratisch Burgerschap

Op De Apollo 11 wordt gewerkt met de Vreedzame School. De Vreedzame School is een methode voor sociale competenties en democratisch burgerschap. Het beschouwt de klas en de school als een leefgemeenschap, waarin kinderen zich gehoord en gezien voelen, een stem krijgen, en waarin kinderen leren om samen beslissingen te nemen en conflicten op te lossen. Kinderen voelen zich verantwoordelijk voor elkaar en voor de gemeenschap, en staan open voor de verschillen tussen mensen.

Wij geven niet alleen de Vreedzame school lessen, wij zijn een Vreedzame School, het is een cultuur. Door onze hele school willen wij laten zien dat wij op een vreedzame manier met elkaar omgaan. Kinderen hebben respect voor elkaar, helpen en stimuleren elkaar. Verder verweven wij waar mogelijk de Vreedzame School lessen met de thema's en met andere vakgebieden. Dit is een continu proces.

1.3 Theaterlessen

We bieden in alle groepen theaterlessen aan, in de disciplines zang, spel, dans, muziek en musical, gebaseerd op de thema's van de Vreedzame School.

'Verbinden, zo doen wij dat'.

De theaterlessen vinden wij bij uitstek een manier om een goede veilige sfeer te creëren in een klas. De kinderen stappen met elkaar uit hun comfortzone, kijken naar elkaar, geven elkaar feedback, herkennen elkaars emoties en kunnen zich uiten in hun spel. Kinderen krijgen in de expressielessen de ruimte om eens iemand anders te zijn. Hun zelfvertrouwen vergroot en ze raken vertrouwd met hun eigen creativiteit en innerlijke wereld. Kinderen leren zich in te beelden in (de gevoelens/emoties van) een ander. Door in een rol te stappen van een ander leren zij meer begrip opbrengen voor elkaar. Daardoor durven leerlingen meer zichzelf te zijn en krijgen ze de ruimte om fouten te maken en hiervan te leren. Dan kom je pas echt tot leren. Zo creëren wij een optimaal leerklimaat voor alle kinderen. In het filmpje zie je duidelijk hoe wij dit alles in de praktijk brengen.

<https://www.youtube.com/watch?v=5Ta7N9hnXTM&feature=youtu.be>

1.4 Heterogeen werken

Op de Apollo 11 zijn heterogene groepen. In iedere groep zitten kinderen van twee leerjaren. Er zijn groepen 1/2, 3/4, 5/6 en 7/8. Zo zijn kinderen in hun schoolloopbaan afwisselend oudste en jongste. In beide rollen ervaren zij dat er iets te leren en ontwikkelen is. Als jongste is dat vaak dat je hulp kunt krijgen en wat er allemaal nog te leren valt, en dat je soms trots mag zijn omdat je al veel dingen weet die nog op je pad gaan komen. Als oudste is dat vaak dat je hulp kunt bieden, ook als je misschien niet de beste leerling van je leerjaar bent. Dat je een voorbeeldfunctie hebt, maar dat je ook nog mee mag luisteren naar wat de jongere kinderen leren. Kinderen worden nieuwsgierig naar wat komt maar ook zeker over wat ze al hebben gedaan. Ze leren oog en oor te hebben voor anderen, zich verantwoordelijk te voelen voor het algemeen belang: initiatiefrijk, zorgzaam en betrokken. Wij leren kinderen elkaar te accepteren en te respecteren.

1.5 Seksuele vorming en relaties

De thema's seksualiteit en seksuele diversiteit zijn opgenomen in de kerndoelen van het onderwijs. We besteden hier aandacht aan door minimaal vier lessen per jaar te geven in groep 1 t/m 8 uit het vernieuwde lespakket Relaties & Seksualiteit (2011).

De lessen worden aangeboden aan de hand van vier thema's:

- I. Lichamelijke ontwikkeling en zelfbeeld
- II. Voortplanting en gezinsvorming
- III. Sociale en emotionele ontwikkeling
- IV. Seksuele weerbaarheid

Deze thema's zijn relevant voor de seksuele ontwikkeling van kinderen. Met de juiste kennis, attitude en vaardigheden kunnen kinderen hun seksuele identiteit ontwikkelen en vormgeven.

1.6 Sociaal- emotioneel LVS: Zien!

Om de sociale emotionele ontwikkeling te volgen werken wij met het leerlingvolgsysteem 'Zien'. Met ZIEN! brengen leerkrachten het sociaal-emotioneel functioneren van kinderen van groep 1 t/m groep 8 systematisch in kaart. ZIEN! geeft inzicht in de eventuele ondersteuningsvragen op het gebied van het sociaal-emotioneel functioneren en helpt de leerkracht om het gedrag van het kind beter te begrijpen. Indien nodig kunnen leerkracht en leerling aan de slag gaan met de concrete handelingsuggesties die het systeem biedt, hierbij kan de leerkracht de eventuele sterke kanten van een kind benutten, want ook hierin geeft ZIEN! inzicht. Zo wordt de sociaal-emotionele ontwikkeling bevorderd. Dat is immers wat de leerkracht wil! In de zorgbordsessie komt naar voren welke groepen of kinderen op sociaal-emotioneel gebied extra aandacht nodig hebben en worden (groeps)doelen gesteld om dit te verbeteren. Kindspecifieke opvallendheden worden besproken in de leerlingbespreking.

2 Sociale Veiligheid

2.1 Werken met maatjes

De leerlingen uit de groepen 1 t/m 4 worden gekoppeld aan maatjes uit de groepen 5 t/m 8. Dit doen we, omdat we het belangrijk vinden dat kinderen leren van en met elkaar. Door middel van het uitvoeren van gezamenlijke (leer)activiteiten ontstaat er een positieve betrokkenheid en heerst er een prettige sfeer van verbondenheid door de school.

2.2 Leerlingmediatoren

Vanuit de methode Vreedzame School wordt door de veiligheidscoördinator jaarlijks een mediatorentoertraining aangeboden aan de leerlingen uit groep 7/8. Zij worden geschoold om conflicten op te lossen op een constructieve manier. De mediator lost niet zelf het conflict op, maar draagt ertoe bij dat de strijdende partijen zelf zo ver komen dat ze een (win-win) oplossing voor het conflict kunnen bedenken en gaan uitvoeren. Dagelijks zijn er tijdens de pauzes twee leerlingmediatoren actief. Zij documenteren de zo mogelijk opgeloste conflicten en communiceren dit naar de betreffende groepsleerkrachten. De mediatie wordt geëvalueerd middels vragenlijsten (vier keer per jaar) en tijdens de vergaderingen van de TSO commissie.

2.3 Veiligheidscoördinator

Op school hebben we een veiligheidscoördinator/anti-pestcoördinator. Zij is geschoold en geeft leiding aan de werkgroep sociale veiligheid en is de contactpersoon van de TSO commissie. Ze houdt o.a. overzicht over de gestelde jaardoelen en heeft daarnaast ambulante tijd om preventief kindgesprekken te voeren, mediatorentoertraining te verzorgen, VS vragenlijsten te analyseren en te documenteren of leerkrachten te adviseren bij mogelijke wrijving in groepsvorming of groepsprocessen.

2.4 Pesten & aanpak

In ons pestprotocol is vastgelegd dat we pestgedrag op school niet accepteren. Zodra wij het vermoeden hebben dat er gepest wordt, ondernemen we actie om het pestgedrag aan te pakken. Dit doen wij volgens het vooraf bepaalde stappenplan. Zie [pestprotocol](#).

2.5 Digitaal pesten

Net als pesten vinden wij digitaal pesten onaanvaardbaar. Op school doen we actief mee aan de Week van de Mediawijsheid, bespreken we preventief digitale (pest)situaties tijdens kringgesprekken en voeren we campagne om tegengif te bieden tegen de negatieve reacties op social media.

2.6 Tegengif

De leerlingen uit de TSO Commissie kregen de opdracht een tegengeluid te laten horen tegen de negatieve commentaren online. Zij kwamen met de campagne 'Stop cyberpesten! #DOEZWAT'. Tijdens deze campagne benadrukken ze met welke punten je rekening moet houden, voordat je online een post doet. Met behulp van het gebruik van #DOEZWAT willen ze de haatreacties een halt toeroepen. Klik [hier](#) voor het volledige campagnefilmje.

3. Regels en afspraken

3.1 Voorbeeld gedrag

De gedragscode personeel van de SPO Utrecht geldt ook op onze school. Leerkrachten gedragen zich dan ook respectvol richting elkaar, ouders en leerlingen. We zijn een rolmodel en doen kinderen voor hoe je met elkaar omgaat en problemen vreedzaam oplost.

In de schoolgids (paragraaf 3.3) is opgenomen wat wij van personeel, ouders en leerlingen verwachten op het gebied van kleding.

3.2 Toezicht voor en na schooltijd

De deuren van de school gaan 10 minuten voor het begin van de lessen open (8.20 uur). Vanaf dat moment staat er personeel bij iedere deur om ouders en kinderen te begroeten en toezicht te houden op het plein. Voor die tijd zijn ouders verantwoordelijke voor het gedrag van hun kind(eren).

Bij het uitgaan van de school, gaan leerkrachten tot 14.50 uur mee naar buiten. Hier kunnen ze een praatje maken met kinderen of ouders. Kleuters zeggen de leerkracht buiten gedag wanneer ze worden opgehaald, zo weet de leerkracht of iedereen opgehaald is.

3.3 TSO

In de middagpauze spelen de kinderen een half uur buiten onder toezicht van vrijwilligers van de stichting TSO Apollo 11. Deze ouders hebben een VOG ingeleverd en worden geschoold in het verlenen van eerste hulp en pedagogische vaardigheden. De TSO-coördinator ziet toe op het goed functioneren van de vrijwilligers en een fijne pauze voor de kinderen.

Leerkrachten maken samen met kinderen met een bijzondere begeleidingsbehoefte (op bijvoorbeeld medisch gebied of gedrag) een TSO-kaart. Daarop staat wat ze nodig hebben, waar extra op te letten of welke afspraken er gemaakt zijn. Deze is beschikbaar voor de vrijwilligers. Zo weet iedereen welke bijzondere afspraken er met kinderen zijn.

Minimaal 1 x per jaar organiseert de school samen met de TSO een informatie-avond over werken vanuit de Vreedzame School en de vertaling naar het pedagogisch klimaat op school.

Om een nauwe communicatie te bevorderen tussen TSO, team en leerlingen is er een **TSO-commissie** opgesteld van twee (plein)ouders, vier leerlingen (mediatoren) en de veiligheidscoördinator. Twee maal per jaar vergaderen zij over o.a. de sfeer en veiligheid op het plein, evalueren zij de mediatie en dragen zij mogelijke verbeterpunten aan met als doel een veilige, positieve sfeer op het plein.

3.4 Afspraken schooluitjes en kamp

Wanneer we met kinderen buiten de school activiteiten ondernemen, gelden dezelfde regels en omgangsvormen als in de school. Ouders die meegaan worden geïnformeerd over de verwachtingen en hun rol. Jongens en meisjes slapen gescheiden.

We houden zoveel mogelijk het 4-ogen principe aan: volwassenen zijn niet alleen in een afgesloten ruimte met kinderen. Op kamp betekent dit bijvoorbeeld dat, wanneer ouders als begeleiding blijven slapen, er altijd 2 ouders in een zaal verblijven. Hierbij kiezen we er ook voor ouders van hetzelfde geslacht als de kinderen op dezelfde zaal te laten slapen.

3.5 Grensoverschrijdend gedrag en incidenten

De school spant zich in om grensoverschrijdend gedrag zoveel mogelijk te voorkomen. We zijn extra alert bij kinderen met een bijzondere begeleidingsbehoefte. In de zorgmap staat beschreven welke stappen school neemt wanneer er zorgen zijn over de ontwikkeling van leerlingen op school en/of thuis.

Toch zijn er situaties waarin leerlingen, ondanks zorg, gedrag vertonen dat ongewenst is. Per situatie bekijkt de school wat er aan de hand is en wat een goede oplossing of sanctie lijkt. Hierbij maken we gebruik van richtlijnen vanuit de SPO Utrecht:

- beleid agressie en geweld (wordt momenteel bij SPO ontwikkeld)
- gedragscode personeel (wordt bij SPO geactualiseerd)
- SPO schorsing en verwijdering leerlingen (wordt bij SPO geactualiseerd)
- handboek calamiteiten (wordt bij SPO geactualiseerd)

3.6 Internetgebruik en Sociale media

Ons netwerk is beveiligd met een firewall zoals in veel thuissituaties. Dat betekent dat het internet bereikbaar is voor alle leerlingen. We vinden het belangrijk dat kinderen leren hoe zij daarmee om moeten gaan. Omdat ontwikkelingen steeds sneller gaan, krijgen kinderen jaarlijks les over hoe zij daar mee om moeten gaan. Vanuit die lessen worden afspraken en regels opgesteld. Met kinderen die zich niet aan deze regels en afspraken kunnen houden wordt een apart protocol opgesteld. Zie beleid werkgroep sociale media.

3.7 Leerling- en ouder arena en Apolloraad (leerlingenraad).

De Apollo 11 kent een leerlingenraad: De Apolloraad. Van iedere groep zit één leerling in de Apolloraad. Leerlingen mogen meedenken met onderwijsontwikkelingen. Zij worden bijvoorbeeld geraadpleegd bij het vormgeven van het schoolplein of het kiezen van een nieuwe methode. Ook mogen zij zelf gesprekspunten inbrengen. Zij vertegenwoordigen hun groep of raadplegen hen indien nodig. De Apolloraad vergadert 2 x per jaar met de directeur.

Daarnaast kent de Apollo 11 vanuit het werken met leerKRACHT de leerlingarena. Minimaal 1x per jaar worden kinderen geraadpleegd om feedback te geven op het onderwijs op onze school.

Jaarlijks organiseren we een ouder- en leerkrachtarena. Dit is een informatieavond waarop we ouders vragen mee te denken over ons onderwijs; de verwachtingen over en weer uit te wisselen zodat we feedback krijgen op vragen die ouders en leerkrachten bezighouden. Het doel is om ouders meer inzicht te geven in hoe het op school werkt; waar mogelijk af te stemmen op het nastreven van dezelfde doelen (we voeden immers hun kinderen op) en feedback te krijgen op ons onderwijs.

3.8 Gescheiden ouders

Een echtscheiding is een ingrijpende gebeurtenis in het leven van leerlingen en ouders. Als school hebben wij het belang van het kind voorop. Vanuit die zienswijze verwachten we dat ouders samen in het belang van hun kind afspraken maken over school en wat daarbij komt kijken.

Als school vinden wij het belangrijk dat beide ouders de ontwikkeling van hun kind kunnen volgen. Wanneer er presentaties of (ouder)gesprekken zijn, zijn de beide ouders vanzelfsprekendheid welkom. Wij verwachten dat ouders zelf besluiten of één van de ouders

komt en de ander op de hoogte houdt of dat de ouders samen komen. Er is per gespreksmoment per kind één moment gereserveerd.

Wij zullen zelf, wanneer er informatie uitgewisseld wordt via de mail, beide ouders in de conversatie opnemen. Dat betekent ook dat wanneer de ene ouder ons mailt, het antwoord CC ook naar de ander gaat.

3.9 Incidentregistratie

Incidenten worden geregistreerd in ParnaSsys en indien nodig gemeld bij de juiste organen. Hiervoor is een formulier dat kan worden ingevuld.

3.10 Klachtenregeling

De klachtenregeling van de Apollo 11 staat beschreven in de schoolgids.

3.11 Overige documenten

3.11.1 RI&E

(ook over inrichting)- verwijzen (is al een document bij Marja)

3.11.2 Regeling disciplinaire maatregelen leerlingen

Deze regeling is in 2017 vastgesteld door de SPO Utrecht.

3.11.3 Klokkenluidersregeling

Deze regeling is bovenschools vastgesteld door de SPO Utrecht.

4. Zicht op veiligheid

4.1 Vertrouwenspersoon

Marjolein Heuven is sinds 2017-2018 naast anti-pestcoördinator ook vertrouwenspersoon. Bij haar kunnen collega's en leerlingen aankloppen als zij vertrouwelijke zaken willen bespreken.

4.2 SPO Vragenlijsten leerlingen/ouders/personeel

Op de Apollo 11 wordt eens in de 3 jaar een schoolvragenlijst afgenomen. Met deze vragenlijst kunnen teamleden, leerlingen en ouders aangeven wat de sterke punten van de school zijn en wat de verbeterpunten zijn. Deze vragenlijst is voor de SPO ontwikkeld door van Beekveld en Terpstra.

4.3 Veiligheidsmonitor VS

We nemen tweejaarlijks vragenlijsten af om te monitoren of kinderen het pedagogisch klimaat als veilig ervaren. De ervaring is dat door deze aanpak mogelijke pestsituaties tijdig opgespoord worden en zo voorkomen/opgelost kunnen worden. De resultaten worden gedocumenteerd en geanalyseerd en er wordt actie op ondernomen indien nodig (OPA).

4.4 Sociogram

Ook wordt er vanaf groep 3 minimaal tweemaal in het jaar (september/maart) een sociogram afgenomen via de site: www.sometics.com/nl/sociogram. Met behulp van deze online vragenlijsten worden de sociale verbindingen per groep zichtbaar op het gebied van werken en spelen. Middels een overzichtelijke grafiek wordt duidelijk welke leerlingen populair zijn in de groep of welke zijn verstoet. Met behulp van deze informatie kan de leerkracht de groepsdynamiek beïnvloeden en bij een volgende meting zien of de invloed heeft gewerkt. Op de site van Sometics, worden tevens aanbevelingen gedaan om bijvoorbeeld een optimale groepsplattegrond te maken. De resultaten van de metingen in september en maart worden meegenomen in de daaropvolgende bordsessies zorg en de grafieken van Sometics worden toegevoegd aan de klassenmap en in ParnaSsys opgeslagen.

5. Samenwerking met externe partijen

5.1 Zien in de Klas

De school werkt samen met Zien in de Klas. Zij bieden onderwijsadvies en -begeleiding en onderzoek en behandeling van leerlingen.

Er is ieder jaar een vaste orthopedagoog verbonden aan de Apollo 11. Hiermee wordt indien nodig overlegd over de zorg voor leerlingen. Ook zijn er enkele uren beschikbaar voor onderzoek van leerlingen waarbij vragen over leren of gedrag bestaan.

5.2 Buurtteam

Onze school werkt samen met het buurtteam. Iedere wijk heeft zijn eigen team. Als er op sociaal(-emotioneel) vlak sprake is van zorg over een kind en/of de thuisomgeving kan een beroep worden gedaan op het buurtteam als we merken dat hierbij hulp nodig is. Dit gaat altijd in overleg met en daarna op verzoek van de ouder(s).

De leerkracht (evt. samen met de intern begeleider) legt het eerste contact hierover met ouders. Als ouders aangeven de hulp van het buurtteam in te willen zetten kan er door hen een afspraak gemaakt worden met het buurtteam. Regelmatig vindt dan een 'driegesprek' plaats: ouders, school en buurtteam bespreken samen de zorg en behoeften.

Dit team werkt met generalisten: op laagdrempelig niveau wordt veel hulp door één medewerker geboden. Mocht dat onvoldoende zijn, dan kunnen zij doorverwijzen naar de juiste andere plek. Ouders (en kinderen) blijven zelf eigenaar en hulpvraagsteller en houden zo de regie.

5.3 Jeugdgezondheidszorg

De school heeft als kernpartner contact met de jeugdgezondheidszorg. Hieronder vallen de jeugdarts en jeugdverpleegkundige maar ook de logopediste.

In groep 2 en 7 worden alle kinderen gezien door de verpleegkundige. In eerste instantie worden kinderen gewogen en gemeten, wordt het zicht onderzocht en is er een gesprekje. Zo signaleren zij op tijd lichamelijke afwijkingen en bespreken ze psychosociale problemen zoals pesten en gedragsproblemen.

Wanneer ouders of school (met toestemming van ouders) daartoe aanleiding zien, kan een langer consult (bijvoorbeeld bij zorg over gedrag of leren) plaatsvinden.

In groep 2 worden alle leerlingen gescreend door de logopediste.

JGZ kan ook altijd worden geconsulteerd door ouders rondom gezondheids- en opvoedingsvragen.

De jeugdarts kan ook fungeren als schakel tussen artsen en school en keuzes rondom belastbaarheid bij kinderen met belemmerende medische problemen.

5.5 Leerplicht

Wanneer er zorgen zijn rondom verzuim heeft de school contact met de leerplichtambtenaar (Kim Eikendal).

5.5 Wijkagent

Wanneer nodig heeft de school contact met de wijkagent: Kees van Dam.